

Nove knjige

Grupa autora, Ruža stablo ili nešto treće, poezija gračaničkih gimnazijalaca, priredio Mehmed Nurikić, On Time, Sarajevo, 1998.

U dosta siromašnoj gračaničkoj "književnoj ponudi" pojava ove nevelike stihozbirke predstavlja pravo osvježanje. U knjizi se sa po nekoliko pjesama različite forme, motiva i misli oglasilo 10 mladih pjesnikinja, pretežno prvog razreda (rođene 1982. i 1983.) sa porukama svoje mladosti, željama, strepnjama, strahovima, istančanim treptajima, slutnjama, prvim ljubavima, nadanjima, mješavinom optimizma i pesimizma... Zajedničko u svim tim različitim stihovima je senzibilitet jedne ratne, odnosno postratne generacije koja traži "svoje mjesto pod suncem", koji je na najljepši način izražen u stihovima Admire Imamović:

*"Jednom kad bude kasno
Moja će generacija tražiti oproštaj
Tumarat će stazama prošlosti
Jednom kad bude kasno
Moja će generacija tražiti
Djetinjstvo!"* (str 57)

Ima u ovoj knjizi stihova koji predstavljaju početničko mladalačko buncanje, što je kako reče profesor Nurikić "za izoštrjen ukus rogovatno", ali ima i sjajnih pjesničkih uzleta koji mogu izdržati i ozbiljnije I strožije kriterije:

*"Sjećaš li se kada je kamen
oživio pred nama
Ikada su nam
pjevale kukavice
da bi probudile
neku zaspalu dušu u nama..."*
(Ahmedbegović Lejla, Nekada u meni, str 11).

U ovoj pjesničkoj zbirci svoje najbolje stihove objavile su: Ahmedbegović Lejla, Beganović Vedada, Bešić Emina, Čenanović Merisa, Hadžikadunić Lejla, Hifziefendić Selma, Imamović Mirela. Možda će jedna od ovih mladih pjesnikinja biti neka naša nova Nura Bazdulj - Hubijar. Možda nam dolaze neke druge i drugačije generacije. Ko zna. Ali sudeći po onome što je sabrano ili odabrano među korice ove knjige "Gračanica ne bi trebalo da brine za svoju (književnu) budućnost."

Fikret Ahmetbašić, Tragom bosih tabančića, On time, Sarajevo, 1998.

Autora ove knjige pripovijedaka za djecu (koja predstavlja treći po redu njegov samostalni literarni rukopis) ovaj časopis otkrio je kao vrsnog istraživača i "bilježnika" malih etnoloških fenomena po našim selima (za koje nismo ni znali da postoje ili smo ih bili potpuno zaboravili) i većinu tih zapisa objavio na ovim stranicama. Te su zapise dobro prihvatili i visoko ocijenili kako takozvani obični čitaoci, žedni spoznaja i činjenica o "svojim korijenima", tako i kompetentni poznavaoци "navedene materije", među kojima i prof. dr. Salih Kulenović - što se, nažalost, ne bi moglo reći i za literarne tekstove ovog vrijednog istraživača.

Ova nevelika knjižica od 88 stranica sadrži 21 kratku priču ili pričicu za djecu "dobro odabranih fabulativnih zapleta" s visoko postavljenim etičkim i moralnim porukama i poukama, koje se, nažalost, često svode na ogoljelu didaktiku. Stoga je u pravu jedan od recenzenata ove knjige koji je u svom kritičkom osvrtu nagovijestio da njen autor "nije uspio u namjeri da napravi prozu za djecu. Ili nije uspio u onoj

mjeri u kojoj je to želio." I suviše su tačne kritičke konstatacije pomenutog recenzenta koje se, uz ostalo, odnose i na jezičke nedostatke ovog štiva, pa se može opravdano postaviti pitanje zašto ga je u tom obliku "poslao" u štampu, odnosno čitaocu. Prevagu je nesumnjivo odnijela moralna poruka ove proze kojoj se ništa ne može ni dodati niti oduzeti, bez obzira u kakvoj je formi iskazana. Budi pošten - autor poručuje djeci gotovo u svakoj od ovih dvadesetak priča, svjestan valjda, kao što reče Mirzet Hamzić, da tu poruku odraslima više i ne vrijedi slati.

Ovu neveliku knjižicu, uz sve njene nedostatke, zato vrijedi pročitati.

Možda se to najviše i odnosi na odrasle. Poznato je, uostalom, da knjige koje govore o djetinjstvu nisu isključivo namijenjene djeci. Primjere nije potrebno navoditi. Da li je i ova zbirčica jedna od takvih, teško je prosuditi.

Mirzet Hamzić, Zvornik od izbora do Dejtona, Glas Drine, Zvornik-Sapna, 1988.

Jedan od inicijatora za pokretanje ovog Časopisa i kraće vrijeme jedan od njegovih urednika, nakon nekoliko objavljenih knjiga i više drugih tekstova o "ratnoj Gračanici" u kojoj je igrom slučaja "s puškom i perom ratovao" od prvih dana agresije pa do poslije Dejtona, uspio je konačno ostvariti svoj san i na neki način odužiti se svome rodnom kraju: napisati i objaviti kapitalnu knjigu o jednom od najbitnijih gradova Podrinja - svom rodnom Zvorniku i njegovoj sudbini tokom rata i agresije na Bosnu i Hercegovinu.

Uspješno savladavši sve ono što se na ovako velikom poslu pojavljuje kao posljedica nedostatka vremenske distance, upornim i strpljivim radom sak-

upio je, složio, osmislio i obogatio građu koja je tokom ratnih godina napisana i izrečena o svemu onome što se dešavalo u godinama pred rat i u toku same agresije na prostoru zvorničke opštine. Tako je nastala dokumentarna knjiga od nekih 600 stranica koja svjedoči o organizaciji otpora i odbrane - od Kule Grada i hrabrih kapetana Labuda i Hajre do respektabilnih odbrambenih snaga koje teško da imaju pandan u BiH, zatim o okolnostima pod kojima je Zvornik ipak pao pod okupatorsku vlast, o monstruoznim zločinima koje su četnici počinili u zvorničkom kraju, o bolnim odjecima Dejtona među stanovništvom i borcima slobodnih zvorničkih teritorija itd.

Vodeći računa o elementima koji su presudno uticali na razvoj situacije u šest najburnijih godina Zvornika, Mirzet Hamzić je kroz šest poglavlja ove knjige (Zvornik kroz historiju, Izbori i pripreme za odbranu, Agresija, Oružani otpor, Uloga legalnih organa vlasti u odbrani grada i Dejton) dokumentovao svu dramatiku, herojstvo i tragediju svog rodnog grada. "Ništa mu ne promiče, mnoge momente daje u nagovještaju, ne donosi konačne sudove o onome što je još uvijek u sferi nerazjašnjenog, ali jasno markira bitne prolaze koji će dati konačnu sliku, o kako jedan od recenzenata reče, "gradu međniku na razmeđu svjetova". ("Ljiljan" od 20.7.1998. str.57)

Po svom naslovu i sadržaju, ova knjiga zanimljiva je, prije svih, Zvorničanima, "ali po načinu kako je realizirana", ona može, bez pretjerivanja, biti paradigma kako treba praviti knjige o bosanskim gradovima u vremenu agresije, što predstavlja, pored dokumentarne, njenu posebnu vrijednost.

Izet Mašić i saradnici, Doprinos islamske tradicije razvitku medicinskih znanosti, Avicena, Sarajevo, 1998.

U nizu zapaženih naslova ove izdavačke kuće iz oblasti medicinskih nauka, a posebno historije medicine, ovaj zbornik radova o islamskoj medicinskoj tradiciji sa naučnog skupa na temu "Javno zdravlje i islam" imat će, nesumnjivo, posebno mjesto. Radovi naših najeminentnijih stručnjaka, koji su se našli "među koricama ove knjige", predstavljaju zanimljivo štivo koje svojim izrazom i iskazom izlazi iz okvira "zadate teme" i vodi nas u malo poznate svjetove filozofije, nauke i civilizacije, čije plodove, da tako kažemo, i danas uživamo. Samo naizgled ovo je "samo stručna knjiga." Svojim sadržajem, svojim porukama i poukama ona može biti zanimljiva i za takozvanu širu čitalačku publiku kojoj se na neki način i obraća. Iščitavajući radove pojedinih autora, u ovom zborniku nalazimo odgovore i na mnoga pitanja naše, bošnjačke duhovnosti, tradicije i prošlosti, ali i naše sadašnjosti.

U prilogu pod naslovom "Doprinos islamskih učenjaka razvitku medicinskih znanosti" grupe autora, na čelu sa dr. Izetom Mašićem, nalazimo podatke da je islamska kultura, pa i medicina, svoj najveći stepen razvoja dostigla između 9. i 11. stoljeća. Značajan broj novih otkrića "donijela je" i u periodu od 12. do 14. stoljeća, kada se zapad tek počeo buditi iz mračnog srednjeg vijeka. U više radova ovog zbornika govori se o velikom doprinosu islamskih autora razvoju biomedicinskih nauka. "Oni ne samo da su uspjeli sačuvati dostignuća predislamskih autora, nego su vlastitim istraživanjima dali veliki doprinos razvoju ovih nauka i njihovih disciplina,

te ih predali nama kao miraz." (str. 62) Ova knjiga je u dobroj mjeri uspjela da nam predoči vrijednosti priloga arapsko-islamskih autora i njihovih teorija u periodu zlatnog doba arapske kulture, odnosno medicine. Od dvadesetak autora i isto toliko radova koji su svaki za sebe korisni i zanimljivi, samo radi ilustracije navodimo sljedeće: "Islam i zdravlje", Izeta Mašića, "Islamska filozofija života i zdravlje ljudi" Jusufa Žige, "Uticaj islama na razvoj zdravstvenih prilika u svijetu i Bosni" Faruka Konjhodžića, "Hadisi o liječenju bolesti srca i krvnih sudova" Šekiba Sokolovića, "Bibliografija ljekaruša u Bosni i Hercegovini" Ajnije Omanića, "Marginalije iz oblasti obrazovne i praktične medicine u našim krajevima iz osmansko-turskog perioda" Omera Nakičevića, "Dokumentarna osnova za istraživanje transmisije islamskog naučnog medicinskog nasljeđa na evropski zapad" Enesa Kujundžića, "Medicinski aspekti posta", Farisa Gavrankapetanovića itd.

Uprkos povezanosti s drugim tradicijama, islamska nauka u širem smislu napravila je takve naučne poduhvate i iznijela "takva naučna imena koja ni danas nemaju premca." To je istina koju su autori ovih radova podrobno potkrijepili "i sa medicinskog, filozofskog, etičkog, sociološkog, javnozdravstvenog, arhitektonsko-urbanističkog i drugih aspekata." Konačno, iščitavajući ove radove, doći ćemo do odgovora na pitanje kakav je uticaj ostavio islam kao religija i "islamski učenjaci kao tumači i praktični provodioci načela zasnovanih na Kur'anu i hadisima u svojoj medicinskoj praksi. A taj uticaj je i danas nemjerljiv."

Sve u svemu, vrijedan izdavački poduhvat još vrednijeg Gračanlije.

O.H.

